

[Svend Auken]

tiordning og i forslaget om en voksenuddannelsesreform har vi vist den vej, der skal gås i Danmark.

Fælles for disse programmer er, at de i modsætning til regeringens traditionelle planer ikke giver løfter, men tværtimod stiller krav til alle danske. Vi tror ikke på, at en regering og Folketinget kan løse problemerne alene; det kan kun danskerne selv gøre. Men vi tror på, at man kan stille forventninger til danskerne, hvis de vel at mærke får chancen, og hvis det, der tilbydes dem, er retfærdigt.

Vi ønsker et Danmark, hvor der er gang i hjulene, og hvor der er plads til alle og brug for alle, og det kan kun lykkes, hvis man tør satse hårdt og anslå mange strenge på én gang.

Lad mig vise med et eksempel, hvor stor forskel der er mellem en borgerlig strategi og Socialdemokratiets politik. Mit eksempel er ungdomsarbejdsløsheden, et af vort samfunds allerværste problemer. Den nuværende regering har den opfattelse, at løsningen på ungdommens problemer består i adgangsbegrænsning, lav løn til de unge og skattelettelse til arbejdsgiverne. Det vil løse ungdommens problemer, hævder regeringen.

Det siger sig selv, at i et sådant system, der har været praktiseret i de sidste syv år, vokser ungdomsarbejdsløsheden, og det er desværre også sket i Danmark trods de gode ydre vilkår. Socialdemokratiets politik er helt anderledes. Vi ønsker tilstrækkeligt med uddannelsespladser, så alle unge kan få en uddannelse. Det betyder naturligvis lidt flere penge til uddannelserne, men det betyder også bedre udnyttelse af de penge, der er der i forvejen. Det betyder, at de offentlige og private arbejdsgivere får pligt til at skaffe de unge de nødvendige praktikpladser.

I den strategi skal der stilles krav til myndighederne både i staten og i kommunerne. Der skal stilles krav til lærerne og institutionerne. Der skal stilles krav til arbejdsgiverne, og der skal stilles krav til de unge selv om at være med og gøre brug af samfundets tilbud, og de unge vil sige ja, hvis de får chancen.

Målet må være, at alle unge er i gang med uddannelse eller arbejde, og at ingen er på offentlig hjælp.

Socialdemokratiet har ikke opgivet sine grundlæggende holdninger om solidaritet og retfærdighed. Tværtimod mener vi, at friheden

og menneskeværdet øges i et samfund, hvor alle er med både til at arbejde og til at bestemme. Det er klart, at et sådant nyt velfærdssamfund er lige langt fra den konservative kapitalisme og den konservative kommunisme.

Men er konservatismens dage ikke snart talte i vores del af verden? Jeg tror det. Når man skræller alle udenværkerne væk i »Gang i 90'erne«, så handler programmet om alle de grundlæggende krav til os om dygtiggørelse, arbejde, opsparing, initiativ og samarbejde, men det handler også om retfærdighed, om tryghed og om frihed for mennesker.

Danmark har selv skabt sine problemer, og det er kun os selv, der kan løse dem. Det bliver ikke nemt, men det kan lade sig gøre. Vort folk er dygtigt, og vort velfærdssamfund er ikke så ringe endda.

Min hovedindvending mod regeringens plan og mod statsministerens åbningstale er, at regeringen ikke tør sige sandheden til sine egne, men lover dem det, der i udlandet kaldes en gratis frokost. Tror man virkelig, at Danmarks problemer kan løses ved, at vi bevilger hinanden skattelettelse og sælger arvesølvet for at finansiere dem, eller ved, at regeringen lader lønmodtagerne i bunden og i midten af indkomstpymiden betale for de allermest velhavende menneskers skattelettelse?

Jeg tvivler ikke på, at regeringen har de bedste hensigter. Men hvor er handlingerne hene? Hvor er modet til at sige sandheden til sine egne? Og hvor er viljen til at gøre det rigtige for Danmark? Jeg tror, det gælder alle i Folketinget, at vi godt kan lide venlige ord i politik, men hvis der ingen dækning er for ordene, så er de værre end tavshed.

Socialdemokratiet er villigt til at indgå en aftale om en flerårig indsats imod arbejdsløsheden og imod gældsstiftelse. Vi stiller ingen ultimative krav, men problemernes størrelse stiller fire vigtige krav til os:

For det første kræves der en indkomstudvikling i første halvdel af 1990'erne på samme lave niveau som i indeværende overenskomstperiode.

For det andet kræves der en massiv forøgelse af opsparing og investeringer.

For det tredje kræves der en omfattende indsats inden for forskning, uddannelse og erhvervsudvikling.